

DOBROVOĽNÍCTVO AKO KLÚČ K MEDZIGENERAČNEJ SPOLUPRÁCI VĎAKA PROJEKTU VOLUNTEERINGCITIES+ V MESTE BANSKÁ ŠTIAVNICA

Mgr. Henrieta Godová, oddelenie regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov, MsÚ Banská Štiavnica

Mesto Banská Štiavnica sa v júni 2021 zapojilo do transferovej siete VolunteeringCities+, ktorá vznikla vďaka podpore operačného programu URBACT a zameriava sa na prenos príkladu dobrej praxe cyperského mesta Ahtienou do ďalších európskych miest v oblasti dobrovoľníctva a dobrovoľníckych aktivít.

Projekt **VolunteeringCities+ (Dobrovoľnícke mestá+)** nadväzuje na pôvodný projekt **VolunteeringCities**, ktorý ukončil aktivity v júni 2021. V súčasnosti na projekte VolunteeringCities+ participuje 5 európskych miest. Vedúcim partnerom projektu je cyperské mesto Ahtienou, ktoré spolupracuje s mestom Vilāni/Rēzekne (LV), Agia (GR), Aljustrel (PT) a mestom Banská Štiavnica (SK).

Mesto Banská Štiavnica je historické banícke mesto, ktoré v roku 1993 bolo zapísané ako lokalita svetového dedičstva do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Hoci mesto bolo v minulosti priemyselne rozvinuté, po úpadku baníctva sa transformovalo na

destináciu cestovného ruchu a v súčasnosti je jedno z najnavštevovanejších miest na Slovensku. V meste s 9 628 obyvateľmi sídli niekoľko inštitúcií a škôl, ale obyvatelia sú väčšinou zamestnaní v prevádzkach cestovného ruchu alebo dochádzajú za prácou do väčších okolitých miest. Ako iné mestá na Slovensku, aj Banská Štiavnica čelí starnutiu obyvateľstva a problematike odchodu mladých ľudí za prácou do iných miest alebo do zahraničia.

Transferová sieť VolunteeringCities+ rieši problém spoločenského vylúčenia a chudoby na komunitnej úrovni prostredníctvom dobrovoľníctva. Téma dobrovoľníctva je v meste Banská Štiavni-

ca rozšírená, ale málo propagovaná. Viaceré inštitúcie ako školy, škôlky či jednotlivci organizujú rôzne dobrovoľnícke činnosti, ktoré pomáhajú ľuďom v núdzi alebo nadväzujú na medzigeneračnú spoluprácu, napríklad aj v oblasti ochrany životného prostredia. Chýbala však **koordinácia dobrovoľníkov**. V rámci projektu bola vytvorená **miestna skupina URBACT**, ktorá je zložená zo zástupcov materských, základných a stredných škôl, riaditeľov rôznych organizácií a inštitúcií. Dôraz sa kladie na medzigeneračnú spoluprácu, v rámci ktorej rôzne vekové skupiny dobrovoľníkov spolupracujú na udržateľnom zvyšovaní kvality života v miestnej komunite.

Vďaka skúsenostiam a **dobrej praxe mesta** Athienou zapojené mestá sa zúčastnili na medzinárodnej výmene a vzdelávacom procese týkajúcom sa zlepšenia riešení súčasných spoločenských výziev pomocou dobrovoľníctva. Transferová sieť pracuje s podporou vedúcej expertky pani Marie Joāo Figueiras Rauch, ktorá je špecialistkou na **aktívnu inklúziu cieľových skupín s využitím integrovaných a participatívnych stratégií**. Expertka identifikovala štyri tematické moduly:

- participatívne vládnutie s cieľom dosiahnuť koordináciu dobrovoľníckych činností a zvýšiť participatívne mechanizmy,
- rozšírenie medzigeneračnej spolupráce s cieľom zvýšiť aktivity s mladými a staršími ľuďmi,
- aktivizácia dobrovoľníkov, ktorého cieľom je prilákať mladých ľudí k dobrovoľníctvu a zvýšiť ich účasť v komunite,
- spoločenská zodpovednosť podnikateľov, ktorej cieľom je zvýšiť zapojenie spoločnosti do dobrovoľníctva prostredníctvom spoločenskej zodpovednosti.

Pre potreby úspešného prenosu týchto prvkov bol v projekte vypracovaný **plán prenosu**, rozdelený do troch fáz – pochopenie príkladu dobrej praxe, adaptácia a informovanie o výsledkoch.

V rámci miestnej skupiny URBACT v meste Banská Štiavnica boli realizované **dobrovoľnícke aktivity** so zameraním na vyčistenie verejných priestranstiev či turistických lokalít. Do aktivít bolo zapojených niekoľko desiatok detí, žiakov, študentov, pedagógov, vychovávateľov, klientov zariadení sociálnej starostlivosti či obyvateľov mesta. **Medzigeneračná spolupráca** sa rozvíja počas pravidelného seniorského čítania z rozprávkových kníh pre deti v materských školách, počas športového dňa, do ktorého sa zapojili deti aj seniori. Prehĺbila sa aj počas dokončovania prác na terapeutickom chodníku pre klientov domova sociálnych služieb Domov Márie, kde pomáhali dobrovoľníci z radov študentov, alebo tiež počas návštev študentov v zariadeniach sociálnej starostlivosti pri rôznych príležitostiach.

Mesto Banská Štiavnica sa zapojilo do dobrovoľníckej iniciatívy, prostredníctvom ktorej bola poskytnutá štedrovečerná večera pre opustených ľudí alebo ľudí, ktorí si ju nemohli dovoliť. Výzva „Kolk

lásky sa zmestí do krabice od topánok?“ nadchla v predvianočnom čase nielen deti z materských škôl, zo Špeciálnej základnej školy, ale aj zamestnancov miestnych inštitúcií. Zbierky boli určené pre klientov Domova Márie. Slovenské banké múzeum organizuje niekoľko dobrovoľníckych podujatí, napr. Stretnutie generácií na Starom zámku, v rámci Dňa zeme pravidelne s pomocou dobrovoľníkov čistia areál okolo expozícií múzea. Múzeum sa snaží o znižovanie uhlíkovej stopy a dosahov klimatických zmien, robí zbierky a burzy šatstva. V spolupráci s Mestskými lesmi Banská Štiavnica, s. r. o., sadili stromčeky. Pre deti a mládež z marginalizovaných rómskych komunit a sociálne vylúčených skupín sú organizované dobrovoľnícke aktivity súvisiace s prípravou na školské vyučovanie a s čistotou svojho okolia.

Na koordináciu dobrovoľníkov a dobrovoľníckych aktivít bola založená aj facebooková skupina Dobrovoľníctvo v Banskej Štiavnici, prostredníctvom ktorej sa šíria informácie o dobrovoľníckych aktivitách jej členov. Hlavnou ambíciou mesta Banská Štiavnica je pokračovanie v tejto iniciatíve aj po ukončení projektu. Ďalšou ambíciou mesta je zabezpečiť fungovanie miestnej skupiny URBACT aj naďalej, pretože nápady na dobrovoľníctvo nie sú vyčerpané a myšlienka dobrovoľníctva v komunite je stále nová. V rámci projektu sa členovia miestnej skupiny URBACT zúčastňovali na medzinárodných stretnutiach v jednotlivých partnerských mestách, kde mali možnosť oboznámiť sa s dobrovoľníckymi aktivitami priamo na mieste. Tiež sa zúčastnili na školení o dobrovoľníctve pripravenom centrom Dobrovoľníctva Banská Bystrica.

Idea, ako **ľudia pomáhajú ľuďom meniť životy**, občas naráža na bariéry. Väčšina ľudí chce pracovať za finančný profit. Dobrovoľníctvo nie je súčasťou našej kultúry, chýbajú tiež administratívne kapacity pri koordinácii dobrovoľníkov. Projekt VolunteeringCities+ v meste Banská Štiavnica pomáha inšpirovať sa navzájom, vymieňať si skúsenosti a nápady, budovať spoločenskú súdržnosť. Propagácia dobrovoľníckych aktivít zvyšuje záujem obyvateľov o dobrovoľnícku prácu. Dobrovoľníctvo je kľúčom pre naše spoločenstvo. Môžeme dosiahnuť veľké veci, keď budeme pre naše mestá pracovať spolu. ■

RESUME: The Network "Volunteering Cities+" was approved under the URBACT III operational programme, for the Transfer of the Good Practice of Volunteerism of the Municipality of Athienou (Cyprus). The Network started its activities on the 14th of June 2021 and the municipality of Banská Štiavnica joined the network. The core aims of joining the network are institutionalising volunteering activities and the opportunity to participate in a transnational exchange and learning process in order to improve practices in facing today's social challenges through volunteerism.

